

Sygn. akt *V Ca 1351/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Wiśniewska (spr.)
Sędziowie:	SO Bożena Miśkowiec SO Joanna Machoń
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. S.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w Warszawie**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie

z dnia 15 marca 2016 r., sygn. akt II C 2192/15

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następującą treść: „I. oddala powództwo; II. orzeka, że powódka ponosi 100 % kosztów procesu, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.”;
- zasądza od M. S. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1 200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 1351/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 lipca 2015 r. /data wpływu/, skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W., powódka M. S. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego w dniu 10 marca 2014 r. przez (...) S.A. z siedzibą w W. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Północ w Warszawie, sygn. akt II Co 1418/14 z dnia 31 lipca 2014 r. przeciwko M. S. do kwoty nie przekraczającej 30.000 zł /k.3-8/.

Strona pozwana, w odpowiedzi na pozew, wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu /k.59-64/.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) wystawionego w dniu 10 marca 2014 r. przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Północ w Warszawie z dnia 31 lipca 2014 r. w sprawie sygn. akt II Co 1418/14 w części, tj. co do kwoty należności głównej 5.213,24 zł i odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 11 marca 2014 r. do dnia całkowitej spłaty zadłużenia. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone.

O kosztach procesu Sąd orzekł w ten sposób, że stosunkowe je rozdzielił stosownie do treści art. 100 k.p.c. ustalając, iż powódka ponosi je w 64 %, a pozwany w 36 %, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu /k.87/.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego wydane zostało w oparciu o następujący stan faktyczny:

Dnia 27 czerwca 2008 r. M. S. (nosząca w tym czasie nazwisko M.) zawarła z (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W. (dalej: (...)) umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „(...)” waloryzowany kursem CHF o numerze (...) na kwotę 486.598,98 zł, ponadto umowę o prowadzenie bankowych rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz umowę o korzystanie z kart płatniczych (...).

Dnia 30 czerwca 2008 r. M. S. wystąpiła z wnioskiem o uruchomienie kredytu hipotecznego i rozdzysponowanie części kwoty kredytu w wysokości 36.598,98 zł tytułem finansowania opłat okołokredytowych, wyrażając jednocześnie zgodę na ich pobranie, w tym zgodę na pobranie kwoty 4.430,96 zł tytułem składki na ubezpieczenia niskiego wkładu. Do potwierdzenia otwarcia rachunku nr (...) doszło w dniu 07 lipca 2008 r.

Paragraf 3 ust. 3 umowy o kredyt hipoteczny przewidywał ubezpieczenie niskiego wkładu własnego Kredytu w (...) S.A. z siedzibą w W. na 36 miesięczny okres ubezpieczenia. Jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlega automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata Kredytu. Kredytobiorca upoważnia (...) do pobrania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,50 % różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie przez kredytobiorcę, tj. 4.430,96 zł oraz zwrotu kosztów z tytułu kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 bez odrębnej dyspozycji. Wspomniany § 6 Umowy wskazywał rachunek spłaty kredytu. Zgodnie z ust. 1 spłata kredytu następowała na podstawie nieodwołalnego przez cały czas trwania umowy, zlecenia dokonywania przelewu z rachunku eKonto nr (...).

Otwarcie i prowadzenie rachunku eKonto było nieodpłatne.

Z kolei zgodnie z § 5 ust. 1 umowy o prowadzenie bankowych rachunków oszczędnościowo - rozliczeniowych posiadacz rachunku oświadczył, że w zakresie roszczeń (...) wynikających z niniejszej umowy dobrowolnie poddaje się egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego do wysokości 30.000 zł, obejmujących kwotę długu wraz z odsetkami oraz koszty sądowe i wszelkie inne koszty i wydatki niezbędne do celowego dochodzenia praw przez (...), natomiast pkt 2 tego paragrafu przyznawał (...) uprawnienie, na podstawie art. 97 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawa Bankowego do wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu do kwoty zadłużenia wskazanej w ust. 1, najpóźniej w terminie 3 lat od dnia rozwiązania niniejszej umowy.

W związku z wątpliwościami związanymi z obowiązkiem opłaty z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu kredytu hipotecznego, M. S. w dniu 26 października 2010 r. wystąpiła do (...) z pismem, w którym wskazała na postanowienia UOKiK dotyczące tego rodzaju praktyk.

W odpowiedzi (...) przesłał M. S. wyliczenie, z którego wynikało, że wyliczony przez bank koszt podwyższonego ryzyka związany z umową kredytu wynosił 5.258,46 zł.

W dniu 10 września 2011 r. (...) dokonał obciążenia rachunku M. S. poprzez pobranie z niego kwoty 5.258,46 zł tytułem ubezpieczenia niskiego wkładu. Po tej operacji saldo M. S. wynosiło - 5.213,24 zł.

Wobec braku spłaty przez M. S. kwot z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu, dnia 11 sierpnia 2012 r. (...) wypowiedział umowę prowadzenia rachunku bankowego E. opisanego w § 6 Umowy kredytu hipotecznego, żądając natychmiastowej spłaty powstałego zadłużenia, które na dzień wypowiedzenia umowy wynosiło łącznie 8.655,96 zł. Kolejnym pismem z dnia 17 sierpnia 2012 r. (...) poinformował M. S., że sprawa zadłużenia jej rachunku została przekazana do obsługi firmie windykacyjnej T. z siedzibą we W.. M. S. podtrzymywała jednak swoje stanowisko, twierdząc, że żądanie opłat z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu jest niezgodne z art. 385 k.c.

Saldo ujemne na rachunku powódki do daty wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, tj. do dnia 10 marca 2014 r. zwiększyło się do kwoty 10.682,68 zł, co nie było wynikiem obciążenia rachunku powódki kolejnymi opłatami z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu.

W związku z powstałym zadłużeniem dnia 10 marca 2014 r. (...) wystawił przeciwko M. B. Tytuł Egzekucyjny nr (...). Wysokość zobowiązania dłużniczki na dzień jego wystawienia wynosiła 14.402,69 zł i obejmowała 10.682,68 zł tytułem należności głównej oraz 3.720,01 zł tytułem odsetek umownych karnych naliczonych za okres od dnia 11 sierpnia 2012 r. do dnia 10 marca 2014 r., od zadłużenia przeterminowanego wg. stopy procentowej w wysokości 16 % w skali roku. Z kolei postanowieniem z dnia 31 lipca 2014 r., w sprawie o sygnaturze II Co 1418/14, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Północ w Warszawie zaopatrzył wystawiony przez (...) Bankowy Tytuł Egzekucyjny w klauzulę wykonalności przeciwko M. S. do kwoty 30.000 zł.

Pismem z dnia 26 czerwca 2014 r. (...) poinformował M. S. o zbliżającym się upływie okresu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego. Nie doszło jednak do ponownego obciążenia rachunku dłużniczki z tego tytułu.

Na podstawie wystawionego Bankowego Tytułu Egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, na wniosek (...), Komornik przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Mokotowa w Warszawie M. P. wszczął postępowanie egzekucyjne, podczas którego doszło do zajęcia rachunku bankowego oraz zakazu wypłat, a także do zajęcia wierzytelności M. S.. Komornik przyznał także wierzycielowi koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w sprawie o sygnaturze akt XVII AmC 2600/11, przeciwko (...) Bankowi Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Jeżeli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem, ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlega automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata Kredytu. Kredytobiorca upoważnia (...) do pobrania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,50 % różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie, tj. [...] oraz zwrotu kosztów z tytułu kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku wskazanego w par. 6 bez odrębnej dyspozycji.

W dniu 12 czerwca 2015 r. powyższe postanowienie uznane za niedozwolone wpisane zostało do Rejestru Klauzul Niedozwolonych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W związku z wpisem do Rejestru, w dniu 30 czerwca 2015 r. M. S. wystąpiła do (...) z wezwaniem do spowodowania uchylecia Bankowego Tytułu Egzekucyjnego, spowodowania umorzenia postępowania egzekucyjnego oraz zwrotu kwoty 4.430,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia ich wpłaty na rzecz banku do dnia zapłaty.

Postanowienie z dnia 02 września 2015 r. Sąd dokonał zabezpieczenia roszczenia powódki poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo częściowo, tj. pozbawił przedmiotowy tytuły wykonawczy co do kwoty 5.213,24 zł oraz co do odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 11 marca 2014 r. do dnia całkowitej spłaty zadłużenia.

Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności wskazał, że strony łączyła umowa kredytu, a postanowienia tej umowy kształtowały obowiązek posiadania rachunku niezbędnego do obsługi kredytu, a także definiowały obowiązek uiszczania należności z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu.

Sąd nie podzielił argumentu strony pozwanej, że podniesione przez powódkę argumenty dotyczą innej czynności bankowej. Sąd I instancji podkreślił, że Umowa kredytu zdefiniowała obowiązki kredytobiorcy w zakresie opłat, a otworzony przez nią rachunek miał jedynie na celu umożliwienie dokonywania obrotu pieniędzmi, co więcej, zadłużenie na rachunku bankowym nie powstałoby, gdyby nie postanowienia Umowy kredytu.

Dalej Sąd Rejonowy odwołał się do dyspozycji art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., wskazując go jako podstawę prawną swego rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu w ramach tego powództwa można było podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wierzytelności banku objętej bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzoną w sądową klauzulę wykonalności.

Sąd I instancji zważył, że roszczenie wynikało z umowy kredytu hipotecznego z dnia 27 czerwca 2008 r., w szczególności obejmowało należność naliczoną przez pozwanego na podstawie § 3 ust. 3, zgodnie z którym ustanowiono ubezpieczenie niskiego wkładu własnego Kredytu w (...) na 36 miesięczny okres ubezpieczenia. Jeżeli z upływem 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpiłaby całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlegałoby automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie mógł przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata Kredytu. Kredytobiorca upoważniał (...) do pobrania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,5 % różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie przez kredytobiorcę, tj. kwotę 4.430,96 zł oraz zwrotu kosztów z tytułu kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 bez odrębnej dyspozycji.

Sąd zaakcentował, że zapis § 3 ust. 3 umowy został wpisany w dniu 12 czerwca 2015 r. do rejestru klauzul niedozwolonych pod numerem 6068. Do wpisu postanowienia umownego do Rejestru Klauzul Niedozwolonych doszło już po wydaniu BTE. Tym samym zdaniem Sądu niezbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy było określenie skutków jakie wywołuje wpisanie postanowienia umownego do Rejestru Klauzul Niedozwolonych. Sąd I instancji stwierdził, że fakt wpisania stosowanej przez (...) klauzuli umownej do Rejestru odniósł skutek erga omnes. W tym kontekście Sąd Rejonowy ocenił podniesiony przez pozwanego zarzut nieudowodnienia roszczenia, poprzez brak wykazania przesłanek wynikających z art. 385⁽¹⁾ k.c., jako chybiony. Sąd zauważył, że § 3 ust. 3 Umowy zawartej pomiędzy stronami niniejszego postępowania miał identyczną, a nie jak wskazywał pozwany „zdającą się wykazywać podobieństwo” treść z klauzulą uznaną za niedozwoloną przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w postępowaniu, które również toczyło się przeciw pozwanemu. Sąd uznał, że celem dokonanej w ten sposób abstrakcyjnej kontroli wzorca było wyeliminowanie go z obrotu, co nastąpiło z chwilą wpisu do Rejestru Klauzul Niedozwolonych.

Skutkiem owego wyłączenia musi być, zdaniem Sądu Rejonowego, uznanie postanowienia zawartego w § 3 ust. 3 umowy z dnia 27 czerwca 2008 r. za bezwzględnie nieważne w myśl przepisu art. 58 § 1 k.c., a co za tym idzie za niewiążące powódki, która zawarła umowę z pozwanym jako konsumentka. W ocenie Sądu I instancji przesądziło to o braku konieczności wykazywania przez powódkę wszystkich przewidzianych w art. 385¹ k.c. przesłanek niezbędnych do stwierdzenia abuzywności postanowienia umownego w ramach kontroli incydentalnej.

Skuteczne podniesienie przez powódkę zarzutu nieważności zapisu umowy nakładającego na nią obowiązek zapłaty kosztów ubezpieczenia z tytułu niskiego wkładu, pozwoliło Sądowi na przejście do ustalenia rzeczywistej kwoty zadłużenia z tego tytułu, które zostało objęte przedmiotowym Bankowym Tytułem Egzekucyjnym. Sąd ustalił, że do potrącenia opłaty z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu doszło tylko raz. Wystawiony w dniu 10 marca 2014 r. Bankowy Tytuł Egzekucyjny obejmował jako należność główną kwotę 10.682,68 zł. Złożyło się na nią 5.213,24 zł jako potrącenie w ramach opłaty za ubezpieczenie niskiego wkładu. Mając zatem na uwadze nieważność postanowienia zawartego w § 3 ust. 3 Umowy o kredyt hipoteczny powództwo zasługiwało, zdaniem Sądu, na uwzględnienie jedynie w tej części, tj. w zakresie żądania pozbawienia wykonalności tytułu egzekucyjnego co do kwoty głównej w wysokości 5.213,24 zł, jako ujętej w bankowym tytule egzekucyjnym na podstawie klauzul zawartych w umowie kredytu wpisanych do rejestru.

Na uwzględnienie zasługiwało także, w ocenie Sądu, żądanie pozbawienia bankowego tytułu wykonalności w zakresie odsetek naliczanych od dnia 11 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty od kwoty 5.213,24 zł.

Jednocześnie mając na uwadze, że powódka nie podniosła żadnych argumentów mogących skutkować pozbawieniem wykonalności tytułu wykonawczego w dalszej części Sąd Rejonowy oddalił powództwo w pozostałym zakresie – orzeczenie w tej części jest prawomocne.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł zgodnie z art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, skarżąc go w części w zakresie punktu I i III /k.110-120/.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

I. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

1. naruszenia art. 3 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. i w związku z art. 232 k.p.c. poprzez pozbawione podstaw przyjęcie, iż powodowie udowodnili roszczenie dochodzone pozwem co do zasady, w szczególności poprzez odstąpienie od rozpoznania sprawy i zastąpienie materiału dowodowego sprawy własnymi ocenami i wnioskowaniem Sądu, wywodzonym głównie z motywów rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nie zaś w oparciu o wszechstronne rozważenie materiału dowodowego sprawy. W konsekwencji Sąd Rejonowy bezpodstawnie przyjął, iż powódka udowodniła roszczenie, tj. wykazała, że sporne postanowienie umowy kredytu jej nie wiąże, wypełnia znamiona abuzywności oceniane wg przesłanek i kryteriów z art. 385¹ i 385² k.c., podczas gdy dla kluczowych przesłanek zastosowanego art. 385¹ k.c. Sąd I instancji, poza faktem, iż strony łączyła umowa kredytu zawierająca sporną klauzulę i wyprowadzeniem wniosków na gruncie jej treści oraz dokumentów przedłożonych przez stronę pozwaną nie dokonał żadnych ustaleń wskazujących na konieczność dokonania odmiennej oceny spornej klauzuli, szczególnie w zakresie obu przesłanek abuzywności: ukształtowania praw i obowiązków konsumenta z naruszeniem dobrych obyczajów oraz w sposób rażąco naruszający interes konsumenta, m.in. co do ustalenia, czy sporne postanowienie zawiera tego rodzaju elementy, jak i tego, czy obie z powyższych przesłanek łącznie zachodzą w sprawie niniejszej;

2. naruszenie art. 479⁴³ k.p.c. w związku z art. 365 i 366 k.p.c., poprzez nieuzasadnione zastosowanie tego przepisu i pozbawione podstaw przyjęcie, iż co do umowy zawartej przez powódkę, zachodzą podstawy do zastosowania skutku przewidzianego w art. 479⁴³ k.p.c. w okolicznościach, w których w odróżnieniu od kontroli abstrakcyjnej wzorca umownego dokonywanej w trybie art. 479³⁶ i nast. k.p.c., do której również odnoszą się hipoteza i dyspozycja art. 479⁴³ k.p.c., postanowienia umowy (nie zaś wzorca umownego) zawartej przez oznaczonego konsumenta z przedsiębiorcą podlegają indywidualnemu badaniu pod kątem oceny wystąpienia przesłanek z art. 385¹ k.c. z uwzględnieniem kryteriów z art. 385² k.p.c. Sąd Rejonowy w ww. zakresie bezpodstawnie przyjął, iż wyrok zapadły w ramach kontroli abstrakcyjnej wywołuje dla badania oznaczonej umowy, stan prejudycjalności czy stan związania sądu orzekającego rozstrzygnięciem odnoszącym się do wzorca umownego, mimo iż badanie wzorca umownego w ramach kontroli

abstrakcyjnej następuje w sprawie, w której powodem może być m.in. każda osoba, która mogłaby zawrzeć umowę z przedsiębiorcą z zastosowaniem wzorca, jak i z pominięciem elementów w sposób istotny wpływających na ocenę zasadności zastosowania art. 385¹ k.c., wyrażonych w art. 385² k.p.c. Jest to okoliczność doniosła, zwłaszcza, iż wyrok do którego Sąd Rejonowy się odwołuje dla uzasadnienia uznania klauzuli umownej za abuzywną, nie obejmuje zdania pierwszego z § 3 ust. 3 umowy powodów, przewidującego wprost wysokość opłaty za pierwszy okres ubezpieczenia, zaś co do dalszej części zapisu;

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wybiórcze i fragmentaryczne rozważenie zebranego materiału dowodowego z ograniczeniem się wyłącznie do oceny zakresu spornego postanowienia § 3 ust. 3 umowy kredytu oraz jego prostego, bezrefleksyjnego zestawienia z klauzulą będącą przedmiotem rozpoznania przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, następnie wpisaną do Rejestru pod numerem 6068;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. naruszenie art. 385¹ § 1 kodeksu cywilnego i art. art.385² kodeksu cywilnego poprzez wadliwą ich wykładnię polegającą na: a) nieprawidłowej interpretacji pojęć: sprzeczności działania przedsiębiorcy z dobrymi obyczajami i naruszenia interesu konsumenta w kwalifikowanym, rażącym stopniu, poprzez brak rozważenia czy w tej konkretnej sprawie doszło do działania sprzecznego z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesu powódki jako kredytobiorcy, w tym interesu ekonomicznego, z uwagi na to, że Sąd I instancji w zasadzie ograniczył się do oceny hipotetycznego naruszenia interesów konsumenta, oceniając klauzulę zawartą w § 3 ust. 3 umowy kredytu bez uwzględniania jakichkolwiek okoliczności zaistniałych przy zawieraniu umowy kredytu, a więc bez rzeczywistego rozważenia czy ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta w spornej klauzuli naruszało dobre obyczaje i interes powódki w kwalifikowanym, rażącym stopniu, oraz z całkowitym pominięciem rozważenia wzajemnego rozkładu interesów stron na gruncie spornego postanowienia, w tym przy uwzględnieniu interesów pozwanego banku, których Sąd nie wziął pod uwagę w najmniejszym stopniu, b) wyłączenie z zakresu oceny spełnienia przesłanek zastosowania art. 385¹ k.c. okoliczności mających miejsce w dacie zawarcia umowy kredytu przez strony przy ocenie zgodności spornego postanowienia z dobrymi obyczajami i dokonanie tej oceny w oderwaniu od tych okoliczności, w oparciu o własne przekonanie Sądu, i jedynie na podstawie twierdzeń pozwu, co jest charakterystyczne dla kontroli abstrakcyjnej klauzuli dokonywanej w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za abuzywne, a nie dla kontroli incydentalnej. Sąd dokonał oceny w istocie w oparciu o samo brzmienie klauzuli, a nie w oparciu o szereg dowodów, w tym dokumentów złożonych przez pozwanego, w oparciu o które należało zbadać zgodność działania pozwanego z dobrymi obyczajami, z uwzględnieniem okoliczności, w jakich doszło do zawarcia umowy przez powódkę, co zostało zaniechane przez Sąd Rejonowy wobec nieprzeprowadzenia dowodu z zeznań powódki;

2. naruszenie art. 385¹ k.c., w związku z art. 385² k.c. oraz z art. 221 k.c. poprzez:

a) pozbawione podstaw przyjęcie, iż przepis art. 385¹ k.c. stanowi wyraz paternalistycznej ochrony przyznanej konsumentowi jako stronie umowy zawartej z przedsiębiorcą w taki sposób, iż powódka jako konsument nie jest obowiązana do wykazania żadnej, chociażby elementarnej staranności, przy podejmowaniu decyzji o wstąpieniu w relację kontraktową z przedsiębiorcą uprawniona jest kierować się wyłącznie własnymi, uzasadnionymi oczekiwaniami co do zawieranej umowy;

b) wyprowadzenie, dającego się wywieść z motywów rozstrzygnięcia wniosku, iż przepisy art. 385¹ i 385² k.c. stanowią podstawę do dokonywania ich wyizolowanej od całokształtu relacji kontraktowej stron oceny, w oparciu jedynie o brzmienie konkretnego zapisu umowy, tj. z pominięciem jego osadzenia w umowie zawartej przez strony oraz w okolicznościach towarzyszących jej zawarciu oraz stanowiących przyczynę wprowadzenia do treści umowy spornego postanowienia, w konkretnych okolicznościach działania stron w dacie zawierania umowy, których należyte rozważenie prowadzić winno do wniosku, iż pozycja powódki jako konsumenta w spornej umowie nie doznawała nieuzasadnionego zagrożenia, zaś w relacji stron nie zachodził stan uzasadniający spełnienie przesłanek z art. 385¹ k.c., w szczególności nie występowała przesłanka działania przedsiębiorcy sprzecznie z dobrymi obyczajami oraz

naruszenia interesów konsumenta, i to w kwalifikowanym, rażąco stopniu, którego stwierdzenie dopiero w takiej postaci, uzasadniać mogłoby sięgnięcie do środków ochrony przewidzianych w art. 385¹ k.c. i tylko w takich okolicznościach mogłoby uzasadniać uwzględnienie powództwa, z uwagi na konieczność przywrócenia naruszonej równowagi kontraktowej stron;

3. naruszenie art. 96 i 97 prawa bankowego, w związku z art. 5 prawa bankowego i art. 725 k.c. polegające na nieuzasadnionym przyjęciu przez Sąd Rejonowy, że dopuszczalne jest powoływanie się przez dłużnika (powódkę), w stosunku do obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym jakim był bankowy tytuł egzekucyjny Nr (...) z dnia 10 marca 2014 r. opatrzony klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi w Warszawie postanowieniem z dnia 31 lipca 2014 r., sygn. akt II Co 1418/14, na zarzuty, które nie dotyczą czynności bankowej objętej tym tytułem, a dotyczą innej czynności bankowej, tj. umowy kredytu, która nie pozostaje w związku z umową rachunku bankowego jak wywiódł to Sąd Rejonowy albowiem wbrew twierdzeniom Sądu rachunek bankowego był rachunkiem nie przeznaczonym wyłącznie do „obsługi” umowy kredytu, gdyż jak wynika z załączonych przez pozwanego do odpowiedzi na pozew dowodów, rachunek ten był rachunkiem oszczędnościowo-rozliczeniowym, a powódka miała obowiązek zasilać ten rachunek określonymi comiesięcznymi kwotami pieniężnymi i tylko zaprzestanie przez nią tego obowiązku spowodowało powstanie zadłużenia, którego zapłaty powódka próbuje teraz uniknąć powołując się na okoliczności, które nie mogą ze względu na brzmienie powołanego przepisu art. 96 i 97 prawa bankowego i wąskie pojmowanie czynności bankowych w ujęciu wynikającym z tego przepisu, prowadzić do zakwestionowania uprawnienia banku jakim jest domaganie się spłaty zadłużenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym. Mimo oczywistości powyższej relacji Sąd I instancji zdaje się pomijać fakt, iż podstawą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego było oświadczenie powódki zawarte w umowie rachunku bankowego, w którym powódka poddała się dobrowolnie egzekucji co do ewentualnych kwot stanowiących wierzytelności banku wynikających z niewykonywania przez nią obowiązków z umowy rachunku bankowego, a zatem tylko w stosunku do wierzytelności banku jakie mogły powstać z czynności bankowej jaką jest prowadzenie rachunku bankowego przez pozwanego i pozostających w związku z tą czynnością i żadną inną nie wymienioną w bankowym tytule egzekucyjnym, w szczególności umową kredytu bankowego, w którym znalazł się kwestionowany przez nią zapis § 3 ust. 3.

W oparciu o powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zakresie pkt I, tj. w zakresie kwoty 5.213,24 zł i odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 11 marca 2014 r. do dnia całkowitej spłaty zadłużenia oraz poprzez zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za pierwszą instancję zawartego w pkt. III sentencji wyroku i zasądzenie tychże od powódki na rzecz pozwanego;
2. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów procesu /k.134/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację uznać należy za zasadną, chociaż nie wszystkie podniesione w niej zarzuty zasługiwały na uwzględnienie. Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, nie zgadza się jednak z prawną oceną tych ustaleń wskazaną w pisemnych motywach orzeczenia.

Sąd Okręgowy nie zgadza się z tym stanowiskiem strony apelującej, iżby Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia art. 96 i 97 ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 5 tego prawa w związku z art. 725 k.c., poprzez umożliwienie powoływania się powódce na zarzuty, które nie dotyczyły czynności bankowej objętej analizowanym tytułem wykonawczym, a dotyczyły innej czynności bankowej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że podpisanie umowy o kredyt hipoteczny i umowy o prowadzenie rachunku bankowego było ze sobą nierozzerwalnie powiązane. Jest faktem powszechnie znanym, że zawierając umowę kredytu, podpisuje się również umowę rachunku bankowego (o ile klient takim już nie dysponuje), który tenże kredyt obsługuje i za jego pośrednictwem dokonywane są wszelkie transakcje związane z płatnościami rat i obsługą kredytu. Nie pozbawia to klienta możliwości korzystania z tego rachunku również w innym zakresie.

Niewątpliwie na taki rachunek wpływają środki klienta i są one wykorzystywane między innymi na poczet spłaty rat kredytu, a pozostałe środki pozostają do dyspozycji klienta. Na gruncie sprawy niniejszej wymóg posiadania rachunku bankowego wynikał wprost z zapisu § 6 umowy kredytowej i jak trafnie uznał Sąd Rejonowy powoływanie się na zarzuty dotyczące rachunku bankowego nie jest powoływaniem się na zarzuty wynikające z innej czynności bankowej. Tym samym zastosowany przez pozwanego Bank wybieg, że w sytuacji powstania debetu na rachunku obsługującym kredyt i wypowiedzenia w związku z tym umowy rachunku bankowego, klient nie może bronić się zarzutami, które wynikałyby z umowy kredytowej z całą pewnością jest nie do zaakceptowania. Ten zarzut apelacji nie zasługiwał na aprobatę, Sąd Rejonowy miał bowiem rację, że obie analizowane umowy należy traktować jako całość.

Sąd Okręgowy zgadza się natomiast z tymi argumentami, które wskazują na to, iż należy zapisy analizowanej umowy, a konkretnie ten zapis, który odnosi się do ubezpieczeniu niskiego wkładu własnego kredytu, rozpatrywać indywidualnie na gruncie sprawy niniejszej. Nie można jednocześnie stracić z pola widzenia okoliczności, iż przepis art. 479⁴³ k.p.c. stanowiący, iż wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umownego do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. – rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone - utracił moc obowiązującą od dnia 09 listopada 2016 r.

Mając powyższe na uwadze przyjąć należy, iż nie zostało skutecznie wykazane, w świetle dyspozycji art. 385¹ § 1 k.c., że zapis umowy określający obowiązek zapłaty składki z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. W ocenie Sądu Okręgowego omawiany zapis jest jasny, klarowny, czytelny i wynika wprost z umowy. Konieczna do uiszczenia składka wynikała kwotowo z umowy. Kwota ta została jasno sprecyzowana, nie opiera się o żadne przeliczniki, wskaźniki, a jej ustalenie nie wymaga żadnej dodatkowej arytmetyki. Jest to jasna, konkretnie określona kwota – znana w chwili podpisania umowy. Na takie warunki strony się zgodziły i w ocenie Sądu Okręgowego, zapisy te nie godzą w stronę powodową. Sąd II instancji nie zgadza się również, aby doszło do naruszenia zasady ekwiwalentności świadczeń, bowiem sam fakt otrzymania kredytu bez posiadania wymaganego wkładu własnego równoważy pozycję stron umowy w tym zakresie. Niewątpliwie korzyścią powódki było otrzymanie kredytu w wyżej wysokości, niż wynikałoby to wprost z jej zdolności kredytowej. Tak udzielony kredyt wymagał ubezpieczenia. Było to zabezpieczenie dodatkowe, jednocześnie ograniczone terminem. To powódka zdecydowała się na zaciągnięcie kredytu w takiej a nie w innej wysokości. W zamian za to miała zapłacić jasno określoną w chwili zawarcia umowy kwotowo składkę.

Zdaniem Sądu Okręgowego zasada równości stron i ekwiwalentności świadczeń nie została naruszona, a zatem nie można uznać, aby analizowane zapisy miały charakter abuzywny. A jeśli tak to powódka nie może aktualnie domagać się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w części obejmującej tę składkę.

Na marginesie Sąd Okręgowy pragnie podkreślić, iż nawet gdyby założyć, że omawiane zapisy umowy naruszają interes powódki, to i tak nie można przyjąć, aby było to naruszenie rażące, a taka przesłanka również musiałaby zostać spełniona w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

Konsekwencją powyższego orzeczenia była również konieczność zmiany rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu przed Sądem I instancji. Orzeczenie w tej części wydane zostało w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zgodnie z którym rozstrzygając o kosztach procesu Sąd może rozstrzygnąć jedynie o zasadach poniesienia przez strony tych kosztów, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu w instancji odwoławczej również zostało wydane w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika strony pozwanej w kwocie 1.200

zł obliczone na podstawie § 2 pkt. 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).